

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 2Tdo/60/2018
Identifikačné číslo spisu: 4614010015
Dátum vydania rozhodnutia: 20.04.2021
Meno a priezvisko: JUDr. Martin Piovartsy
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2021:4614010015.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Martina Piovartsyho a sudcov JUDr. Petra Paludu a JUDr. Františka Moznera v trestnej veci obvineného W. B. pre zločin neodvedenia dane a poistného podľa § 277 ods. 1, ods. 4 Trestného zákona v znení zákona č. 313/2011 Z. z. účinného do 30. septembra 2012 o dovolaní ministra spravodlivosti Slovenskej republiky proti uzneseniu Krajského súdu v Nitre z 30. januára 2018, sp. zn. 4To/5/2018, a konaniu, ktoré mu predchádzalo, na neverejnom zasadnutí konanom 20. apríla 2021, takto

rozhodol:

Podľa § 382 písm. c) Trestného poriadku dovolanie ministra spravodlivosti Slovenskej republiky sa odmieta.

Odôvodnenie

Okresná prokurátorka Okresnej prokuratúry Topoľčany podala 22. januára 2014 pod sp. zn. Pv 366/2011/4406 Okresnému súdu Topoľčany obžalobu na obvineného W. B. pre spáchanie zločinu neodvedenia dane a poistného podľa § 277 ods. 1, ods. 4 Trestného zákona v znení zákona č. 313/2011 Z. z. účinného do 30. septembra 2012 (ďalej len "Trestný zákon"), ktorého sa mal dopustiť na tom skutkovom základe, že

ako konateľ spoločnosti K. A. P..D..G.. so sídlom A., L.. D.. Š. XXXX/XX, IČO: XX XXX XXX, IČ DPH: P. XXXXXXXXXXXX, podal dňa 8. februára 2011 Daňovému úradu Topoľčany dodatočne daňové priznanie k dani z pridanej hodnoty za mesačné zdaňovacie obdobie november 2010, do ktorého zahrnul faktúry pod číslom 10170 zo dňa 9. novembra 2010 od dodávateľa, spoločnosti D., P..D..G.. A., predmetom ktorej mal byť nákup Epoxy - polyesterovej práškovej farby v hodnote 829 578,75 eur (daň z pridanej hodnoty predstavuje sumu 132 453,75 eur), pod číslom 10171 zo dňa 24. novembra 2010 od dodávateľa, spoločnosti D., P..D..G.. A., predmetom ktorej mal byť nákup Epoxy - polyesterovej práškovej farby v hodnote 882 563,3 eur (daň z pridanej hodnoty predstavuje sumu 140 913,50 eur) a pod číslom 10172 zo dňa 29. novembra 2010 od dodávateľa D., P..D..G.. A., predmetom ktorej mal byť nákup náhradných dielov na stavebné stroje a mechanizmy v hodnote 225 445,50 eur (daň z pridanej hodnoty predstavuje sumu 35 995,50 eur), napriek tomu, že nedošlo k reálnemu uskutočneniu

zdaniteľného plnenia, tovar, deklarovaný vo faktúrach, neexistoval v množstve, v kvalite a v hodnote, deklarovanej vo faktúrach, a takto si neoprávnene uplatnil nárok na vrátenie nadmerného odpočtu dane z pridanej hodnoty vo výške 307 790,85 eur.

Okresný súd Topoľčany rozsudkom z 29. novembra 2017, sp. zn. 1T/6/2014, rozhodol tak, že obvineného W. B. podľa § 285 písm. a) Trestného poriadku oslobodil spod obžaloby Okresnej prokuratúry Topoľčany zo dňa 20. januára 2014 pod č. Pv 366/2011/4406 pre skutok právne kvalifikovaný ako zločin neodvedenia dane a poistného podľa § 277 ods. 1, ods. 4 Trestného zákona, ktorého sa mal dopustiť na skutkovom základe uvedenom v obžalobe, pretože nebolo dokázané, že sa stal skutok, pre ktorý bol obvinený stíhaný.

Na podklade odvolania námestníčky okresnej prokuratorky Okresnej prokuratúry Topoľčany voči uvedenému rozsudku okresného súdu Krajský súd v Nitre uznesením z 30. januára 2018, sp. zn. 4To/5/2018, rozhodol tak, že podľa § 319 Trestného poriadku odvolanie okresnej prokuratorky ako nedôvodné zamietol.

Proti uzneseniu krajského súdu a konaniu, ktoré mu predchádzalo, podal minister spravodlivosti Slovenskej republiky (ďalej len "minister spravodlivosti") na podnet generálneho prokurátora Slovenskej republiky z dôvodu uvedeného v § 371 ods. 3 Trestného poriadku dovolanie v neprospech obvineného W. B., pretože označeným rozhodnutím a konaním, ktoré mu predchádzalo, bol v prospech menovaného obvineného porušený zákon v ustanoveniach § 277 ods. 1, ods. 4 Trestného zákona, § 285 písm. a) a § 319 Trestného poriadku.

Úvodom svojho mimoriadneho opravného prostriedku minister spravodlivosti zrekapituloval priebeh doterajšieho konania pred súdom a zhrnul podstatu právnej argumentácie oboch súdov nižších stupňov, vyjadrenej v odôvodneniach dovolaním napadnutých rozhodnutí, ako aj im predchádzajúcich rozhodnutí - odsudzujúceho rozsudku Okresného súdu Topoľčany zo 17. marca 2015, sp. zn. 1T/6/2014, a uznesenia Krajského súdu v Nitre z 25. júna 2015, sp. zn. 4To/67/2015, ktorým bol naposledy uvedený rozsudok okresného súdu na podklade odvolania obvineného i prokurátora zrušený a vec mu vrátená na opätovné prejednanie a rozhodnutie.

Dovolateľ konštatoval, že vykonaným dokazovaním bolo preukázané, že obchodná spoločnosť K. A., P.D..G.. so sídlom A., L. D.. Š. XXXX/XX, IČO: XX XXX XXX (ďalej len "K. A."), ktorej bol obvinený konateľom, mala podľa troch vyššie uvedených faktúr kúpiť v mesiaci november 2010 od obchodnej spoločnosti D., P.D..G.. A. (ďalej len "D.") práškové farby v hodnotách 829 578,75 eur (DPH predstavuje sumu 132 453,75 eur) a 882 563,30 eur (DPH predstavuje sumu 140 913,50 eur) - za sumu 32,50 eur za kilogram, a tiež náhradné diely na stavebné stroje a mechanizmy v hodnote 225 445,50 eur (DPH predstavuje sumu 35 995,50 eur), pričom faktúry boli následne podkladom pre podanie dodatočného daňového priznania k DPH za mesačné zdaňovacie obdobie november 2010, na základe ktorého si K. A. uplatnila nárok na vrátenie nadmerného odpočtu dane z pridanej hodnoty vo výške 307 790,85 eur.

Vychádzajúc z uvedeného, poukázal na to, že tovar mal zostať aj po kúpe K. A. naďalej, na základe Zmluvy o skladovaní z 9. novembra 2010, uskladnený do 31. mája 2011 v sklade na P. ulici v A., ktorý používala spoločnosť D.. Podľa vyjadrenia konateľa obchodnej spoločnosti D., svedka L. W., bola obchodnou spoločnosťou K. A. za tovar vyplatená iba „záloha“ vo výške 150 000,- eur v hotovosti, čo má potvrdzovať príjmový pokladničný doklad z 18. februára 2011, nachádzajúci sa na č. l. 65 spisu, na ktorom je však uvedená iba formulácia: „úhrada faktúry č. 10170.“ Zvyšná časť kúpnej ceny mala byť podľa výpovede svedka U. L. (č. l. 170 spisu), spoločníka obchodnej spoločnosti D., uhradená až po predaní tovaru kupujúcemu do Maďarska. Svedok L. W. na hlavnom pojednávaní vypovedal (č. l. 1533 spisu), že nemal vedomosť, či bola kúpna cena za tento tovar zaplatená.

Ďalej dovolateľ zdôraznil, že z vyjadrenia obvineného vyplýva, že tovar kúpil z dôvodu jeho predaja talianskemu obchodnému partnerovi, a to aj napriek tomu, že nikdy v minulosti s takýmto tovarom neobchodoval a ani si pred jeho kúpou nezisťoval jeho trhovú cenu, keďže v podnikaní sa zaoberá vínom a gastronómiou. Obchod sa však neuskutočnil a tovar mal byť následne na základe mandátnej zmluvy z 11. júla 2011 (č. l. 1270-1272 spisu) so ziskom 20 % z predaja tovaru predaný spoločníkom obchodnej

spoločnosti D., U. L., do Maďarska spoločnosti J. B. v zmysle dokladov na č. l. 1273-1284 spisu z mesiaca október 2011, kde cena za kilogram farby bola dohodnutá na 33,20 eur a farby boli podľa faktúr predané za sumy 592 620,- eur, 422 968,- eur a 422 224,- eur (bez DPH) a náhradné diely na stavebné stroje a mechanizmy za sumu 215 000,- eur. Túto skutočnosť však konateľ spoločnosti J. B., svedok D. P. (č. l. 209-213 spisu), poprel a uviedol, že s touto spoločnosťou nevykonával žiadnu obchodnú činnosť a od obchodnej spoločnosti K. A. žiadne farby ani kovové súčiastky nekúpil a podpis na faktúrach, ktoré majú túto skutočnosť preukazovať, nie je jeho.

Doplnil, že vykonaným dokazovaním bolo tiež zistené, že tovar mala nadobudnúť obchodná spoločnosť D. od obchodnej spoločnosti T..P..T., spoločnosť s ručením obmedzeným B. (ďalej len "T..P..T."), ktoré sú personálne prepojené tak, že spoločník obchodnej spoločnosti D., U. L., je manželom spoločníčky obchodnej spoločnosti T..P..T., Y. L.. Konateľom obchodnej spoločnosti T..P..T. bol G. B., ktorý vo svojej výpovedi v procesnom postavení svedka (č. l. 187 spisu) uviedol, že si nepamätá, od koho uvedený tovar ich spoločnosť kúpila, následne na hlavnom pojednávaní (č. l. 1535 spisu) uviedol, že tovar nadobudli tak, že mu dlhovali iní ľudia, ktorí nemali peniaze, a tovar slúžil ako forma kompenzácie dlhu, pričom účtovné doklady boli medzčasom odovzdané novému konateľovi D. U. (dňa 28. apríla 2011, č. l. 1268 spisu). Podľa výpovede svedka L. W. na hlavnom pojednávaní (č. l. 1533 spisu) za tovar mal obchodnej spoločnosti T..P..T. zaplatiť spoločník obchodnej spoločnosti D., U. L., z vlastných zdrojov, a nie z peňazí spoločnosti, čo však na hlavnom pojednávaní vo svojej výpovedi poprel svedok G. B. (č. l. 1535 spisu), ktorý uviedol, že časť kúpnej ceny bola vyplatená L. W. a časť U. L..

Minister spravodlivosti ďalej upriamil pozornosť na skutočnosť, že dňa 31. marca 2011 bolo Daňovým úradom Trebišov vykonávané miestne zisťovanie u daňového subjektu D. v sklade na P. ulici v A. za účelom preverenia uskladnenia uvedeného tovaru za prítomnosti konateľa L. W.. O tomto úkone bola vyhotovená zápisnica a fotodokumentácia (č. l. 75-86 spisu), podľa ktorej sa v sklade nachádzal tovar v škatuliach na 40-tich zabalených paletách, kde hmotnosť jednej palety bola označená na 1120 kg, a kovové prepravky s náhradnými dielmi, avšak pracovníci daňového úradu, vykonávajúci miestne zisťovanie, nezisťovali skutočný obsah tam deklarovaného tovaru, keďže obaly neotvárali. Súčasne však zdôraznil, že na základe vykonanej opakovanej kontroly bol rozhodnutím Finančného riaditeľstva Slovenskej republiky z 21. júna 2013, sp. zn. 1100304/1297035/2013 (č. l. 364-372 spisu), potvrdený dodatočný platobný výmer Daňového úradu Nitra, pobočka Topoľčany č. 9414401/5/1119366/2013 z 25. februára 2013, ktorým bol na dani z pridanej hodnoty za zdaňovacie obdobie november 2010 vyrubený rozdiel dane v sume 309 362,75 eur daňovému subjektu K. A.

Uskladnený tovar mal byť následne, podľa výpovedí svedkov U. L. a L. W., prevezený zo skladu v A. do B., a to jednak na A. ulicu, kde mali byť uskladnené farby, a náhradné diely mali byť uskladnené v priestoroch na J. ulici. Dňa 17. júna 2011 bola v B. na J. ulici č. XX vykonaná vyšetrovateľom Policajného zboru previerka výpovede W. B. (v tom čase v procesnom postavení svedka) na mieste (zápisnica na č. l. 241-243 a fotodokumentácia na č. l. 276-309), z ktorej vyplýva, že sa v sklade nachádzalo 17 kusov kovových prepraviek, v ktorých sa nachádzala väčšina hrdzavých súčiastok staršieho dáta výroby, teda starý a v podstate nevyužiteľný tovar. Tieto súčiastky boli na základe fotodokumentácie predmetom skúmania znalcom z odboru strojárstva, Ing. Jozefom Staňom, ktorý v znaleckom posudku č. 16/2011 z 10. októbra 2011 konštatoval, že súčiastky v rozhodujúcom množstve zodpovedajú súčiastkam v dodacích listoch k faktúre č. 10172, avšak jedná sa o súčiastky na staré modely sovietskych pásových traktorov a dózerov, súčiastky podľa znalca v žiadnom prípade nemajú hodnotu 225 445,5 eur s DPH a ich hodnota sa blíži k cene triedeného kovového odpadu v hodnote 665,- eur s DPH.

V štádiu súdneho konania bol do konania pribratý znalec Ing. Milan Pataky, znalec z odboru strojárstvo, ktorý v záveroch znaleckého posudku uviedol, že vzhľadom na vyhotovenú fotodokumentáciu súčiastok, ktoré mali byť predmetom fakturácie podľa faktúry č. 10172, nie je možné určiť ich množstvo a hodnotu, nakoľko tieto boli odfotoграфované len zhora a nie je identifikovateľný celý obsah jednotlivých palet, avšak znalec Ing. Jozef Staňo, ktorý bol vypočutý na hlavnom pojednávaní, predniesol závery svojho posudku zhodne ako ho podal v prípravnom konaní a dodal, že predmetné súčiastky posúdil ako nepredajnú vec. Rovnako znalec Ing. Milan Pataky na hlavnom pojednávaní uviedol, že aj ak by boli všetky súčiastky v 100 % stave, s obchodovaním s touto komoditou, t.j. súčiastkami do sovietskych strojov, ktoré boli dovážané pred 30-35 rokmi, sa v poslednej dobe

nestretol.

V priestoroch skladu na A. ulici č. XX v B. bola na základe príkazu vyšetrovateľa Policajného zboru vykonaná prehliadka iných priestorov (obchodnej spoločnosti J., P.D.G.. B.), ktorou bolo zistené, že sa tu nachádzalo 30 plastových vriec (každé o hmotnosti cca 30 kilogramov) s práškovou farbou deklarovanou ako IBA KIMYA FF 60, asi 80 krabíc o hmotnostiach 10 kilogramov a 5 kilogramov, za nimi niekoľko vrstiev kartónových krabíc prázdnych, prípadne naplnených keramickými svietnikmi, a následne prázdny priestor, kde bol rôzny odpad, pri okne bola nastavená na celú šírku a výšku okna rada prázdnych krabíc označená letákom farby IBA KIMYA.

K veci bolo ako listinný dôkaz zabezpečené vyjadrenie obchodnej spoločnosti IBA CHEMOLAK, s.r.o. Smolenice z 10. júna 2011 (č. l. 1181 spisu), podľa ktorého ceny epoxy polyesterových práškových farieb sa pohybujú v rozpätí od 2,8 eura do 7 eur za kilogram, bežné množstvo odberov sa u ich obchodnej spoločnosti pohybuje medzi 150-400 kilogramov a doposiaľ najvyšším jednorazovým odberom bolo množstvo 5 000 kilogramov. Najväčší odberatelia na území Slovenska majú ročnú spotrebu 150-200 ton, kde jednorazový predaj farby v objeme 44 270 kilogramov (ako v danom prípade) je síce možný, avšak z hľadiska času aplikácie ide o príliš veľkú zásobu.

Okresným súdom Topoľčany bol zabezpečený aj znalecký posudok znalca z odboru stavebníctvo, Ing. Juraja Nagya, PhD., ktorý hodnotu epoxy polyesterových práškových farieb uvedených na faktúre č. 10170 z 9. novembra 2010 od dodávateľa obchodnej spoločnosti D. určil na sumu 76 470,- eur bez DPH, pričom jednoznačne konštatoval, že farba nemala v danom čase hodnotu deklarovanú vo faktúre, pričom na hlavnom pojednávaní (č. l. 1770 spisu) tiež uviedol, že okrem spoločnosti Chemolak na území Slovenskej republiky nik iný uvedenú farbu nevyrába, nakoľko ide o náročnú technológiu z chemického i technologického hľadiska.

K veci bol zabezpečený aj znalecký posudok znalca z odboru ekonómia a manažment, odvetvie účtovníctvo a daňovníctvo, podaný Ing. Milanom Chovanom. Podľa jeho záverov daň z pridanej hodnoty obchodnej spoločnosti K. A. za zdaňovacie obdobie mesiaca november bez vplyvu dodávateľských faktúr č. 10170, 10171 a 10172 od obchodnej spoločnosti D. predstavuje vlastnú daňovú povinnosť vo výške 1 571,90 eur.

Uskutočnenie zdaniteľného plnenia je základnou podmienkou pre uplatnenie odpočtu dane. Zdaniteľné plnenia, ktoré podliehajú dani z pridanej hodnoty, sú definované v § 2 ods. 1 a 2 zákona č. 289/1995 Z. z. o dani z pridanej hodnoty v znení neskorších predpisov. Zdaniteľným plnením je dodanie tovaru, dodanie stavby, prevod alebo prechod stavby, poskytovanie služieb. Ide o plnenia, ktoré uskutočňuje podnikateľ, právnická alebo fyzická osoba, voči iným fyzickým a právnickým osobám.

Zákonné podmienky, po splnení ktorých vzniká platiteľovi právo na odpočítanie dane, nespočívajú len vo formálnej deklarácii, v predložení dokladov s predpísaným obsahom, ale musia mať povahu vecného plnenia, t.j. faktu, a musia nesporne preukazovať požadované právne skutočnosti vo všetkých objektívnych a subjektívnych znakoch.

Správca dane počas riadnej kontroly preveril len priamy obchodný vzťah dodávateľ - daňový subjekt a na základe listinných dokladov a tvrdenia obvineného W. B., konateľa daňového subjektu, a L. W., konateľa D., uznal právo na odpočítanie DPH z faktúr č. 10170, 10171 a 10172 bez toho, aby skúmal, či k dodaniu tovaru došlo aj po materiálnej stránke. Napriek tomu, že obvinený W. B. uvádza, že pri tejto kontrole bolo všetko v poriadku a zamestnanci daňového úradu potvrdili existenciu samotného tovaru, je to dezinterpretácia kontroly, ktorá bola vo výsledku zameraná iba na preverenie dokumentácie. Tým, že pracovníci neotvorili samotné škatule, nie je podľa dovolateľa možné hovoriť o tom, že tovar v tom čase existoval. V tomto smere je chybné aj tvrdenie súdu, že „na základe vykonaného dokazovania bolo preukázané, že tovar, ktorý bol deklarovaný vo faktúrach, po vykonaní kontroly daňovým úradom existoval, následné pochybnosti o existencii tovaru mali vzniknúť až po vykonaní miestneho šetrenia vyšetrovateľom, ktorý konštatoval, že nie všetok tovar sa v čase zisťovania v sklade nachádzal, t.j. 3 mesiace po daňovej kontrole.“ Samotní pracovníci daňového úradu uviedli, že tam mohlo byť toľko tovaru, ako bolo uvedené na papieroch. Toto konštatovanie sa však týkalo posúdenia veľkosti krabíc a nosnosti paliet, a nie posúdenia reálneho obsahu paliet.

Skutočnosť, že tovar mohol v tomto čase počas riadnej daňovej kontroly existovať v takom rozsahu ako uvádzal obvinený, je vyvrátená nielen tým, že pri ďalších kontrolách sa našla iba zanedbateľná hodnotovo nepoužiteľná a nepredajná časť tovaru, ale najmä tým, že tovar nebol nikdy nikomu predaný. Finančné riaditeľstvo Slovenskej republiky konštatovalo, že nebolo potvrdené reálne nadobudnutie tovaru

maďarským platiteľom a bolo zistené, že D. P., konateľ maďarského platiteľa, nevedel predložiť účtovníctvo, nikdy nekonal ako konateľ tejto spoločnosti a uviedol, že na adrese sídla sa maďarský platiteľ nenachádza a ani tam nikdy nevykonával reálnu obchodnú činnosť. Na základe uvedeného tovar na adrese nemohol byť uskladnený a maďarský platiteľ nemal žiadne ďalšie miesto obchodu. Podľa bankových výpisov na účte maďarského platiteľa nebol žiadny bezhotovostný prevod medzi ním a kontrolovaným platiteľom. Podpis na faktúrach nie je podpisom konateľa maďarského odberateľa, nemal pečiatku J. B. a ani ju nedal vyrobiť.

Navyše, uvedený tovar mal byť do Maďarska prepravený vozidlom EČ: B. XXX Y., ktoré však v období od 16. októbra 2011 do 30. októbra 2011 nebolo registrované v elektronickom mýtnom systéme a neexistujú záznamy o pohybe tohto vozidla po vymedzených úsekoch ciest a o zakúpení tiketu za požadované obdobie (č. l. 1340-1353). Držiteľom tohto vozidla od 15. júna 2009 bola obchodná spoločnosť T.P.T.. Navyše, celková prepravná kapacita tohto vozidla je maximálne iba 1 340 kilogramov. Paradoxne však podľa CMR (medzinárodných nákladných listov) ním mal byť prepravený tovar 17. októbra 2011 o množstve a váhe 17 690 kilogramov, 20. októbra 2011 o množstve a váhe 12 740 kilogramov, dňa 26. októbra 2011 to malo byť 13 320 kilogramov a 29. októbra 2011 v množstve 10 paliet, pričom sa jedná o skriňové dodávkové nákladné vozidlo IVECO 35S13V, kategória n1, ktorého rozmery sú len d. 3 520 mm x š. 1800 mm x v. 1 900 mm.

Dodanie tovaru do Maďarska tak bolo iba deklarované na faktúre s cieľom získať neoprávnený odpočet dane z pridanej hodnoty.

Pri dodaní tovaru platiteľom DPH zo Slovenskej republiky do iného členského štátu Európskej únie, ak je odberateľom tovaru v inom členskom štáte Európskej únie osoba registrovaná pre daň, dodávka tovaru je oslobodená od DPH podľa § 43 ods. 1 zákona č. 222/2004 Z. z. o dani z pridanej hodnoty. Tým vzniká nárok na odpočet DPH, ktorú slovenský dodávateľ vyfakturoval svojmu dodávateľovi na Slovensku.

Z vykonaných dôkazov jednoznačne vyplýva, že tovar nebol nikdy nikomu predaný, potom je jediným logickým záverom, že tovar neexistoval a tá časť „tovaru,“ ktorá bola nájdená vyšetrovateľom Policajného zboru, bola tak, ako uvádzali znalci a odborníci z praxe nepredajná, bez hodnoty, morálne zastaraná, a preto s ňou nebolo možné obchodovať a slúžila len ako zásterka existencie údajného tovaru. Tento fakt, že tovar neexistoval, pretože nebol predaný a dodaný nikomu, je nevyvrátiteľným dôkazom a vyvracia pochyby ohľadom „možnej existencie tovaru.“

Z vykonaného dokazovania vyplynulo, že nedošlo k uskutočneniu zdaniteľného plnenia v rozsahu, ktorý deklaroval obvinený, že plnenie bolo fingované a bezcenný tovar slúžil iba na vylákание nadmerného odpočtu DPH. Preto pokiaľ je v obžalobe uvedené, že nedošlo k uskutočneniu zdaniteľného plnenia, keď vo faktúrach deklarovaný tovar neexistoval v množstve, kvalite a v hodnote, ako je táto uvedená vo faktúrach, táto okolnosť zodpovedá vykonanému dokazovaniu. Pokiaľ sa súd nestotožnil s takto popísaným konaním v skutkovej vete obžaloby, súd bol oprávnený skutkovú vetu upraviť určením podľa súdu minimálneho rozsahu neoprávnene uplatneného nároku na vrátenie dane z pridanej hodnoty, nakoľko totožnosť skutku by zostala zachovaná.

Obvinený sa vo výpovediach obhajuje na jednej strane tým, že k zdaniteľnému plneniu došlo, pretože tovar bol dodaný zo strany spoločnosti D., zároveň však uvádza, že tovar si riadne neobhliadol, čo odôvodňuje tým, že v minulosti s takýmto tovarom neobchodoval (je obchodník s vínom), a napriek tomu, že nemal zistenú reálnu ani trhovú hodnotu tohto tovaru, neváhal spraviť túto investíciu, kúpiť „mačku vo vreci“ a zaplatiť za ňu zálohu 150 000 eur. Skutočnosť, že obvinený obchoduje s inou komoditou - vínom nevysvetľuje jeho laxný prístup k predmetu kúpy so spoločnosťou D., práve naopak, skutočnosť, že nie je začínajúcim podnikateľom, len potvrdzuje jeho skutočný úmysel. V prípade, že sa odhodlal na kúpu tovaru, s ktorým bežne neobchoduje a ktorého hodnotu nevedel odhadnúť na základe svojich podnikateľských vedomostí a znalostí, je nepravdepodobné, že by sa takejto kúpe tovaru nevenoval so zvýšenou obchodnou starostlivosťou.

Takéto „nezodpovedné“ podnikateľské správanie by sa dalo predpokladať u niekoho, kto s podnikaním nemá žiadne skúsenosti a bez ohľadu na predmet kúpy uverí neovereným tvrdeniam o hodnote tovaru. Obvinený vedel, že obchoduje s tovarom v podstate bezcenným a v účtovníctve značne nadhodnoteným, aby tak vylákal od štátu finančné prostriedky z titulu uplatnenia nadmerného odpočtu DPH.

To, že išlo iba o fiktívny obchod na faktúrach, a k reálnemu dodaniu tovaru a uhradeniu faktúr nedošlo,

potvrzuje aj skutočnosť, že keby bol obchod skutočný, musela by spoločnosť K. A. uhradiť za tri faktúry č. 10170, č. 10171 a č. 10172 z dní 9., 24. a 29. novembra 2010 na účet spoločnosti D. dohromady 1 937 597,75 eur, vrátane DPH vo výške 307 790,85 eur, a spoločnosť D. by musela takto uhradenú DPH odvieť štátu, k čomu však nikdy nedošlo.

Použitie zásady in dubio pro reo, ktoré vyplýva z § 2 ods. 4 Trestného poriadku, prichádza do úvahy vtedy, ak pochybnosti, ktoré vznikli v trestnom konaní o dokazovanej skutočnosti, trvajú aj po vykonaní a zhodnotení všetkých dostupných dôkazov, ktoré môžu reálne prispieť k náležitému zisteniu skutkového stavu, a to v rozsahu nevyhnutnom na objektívne, stavu veci a zákonu zodpovedajúce rozhodnutie.

V namietanom trestnom konaní neexistujú pochybnosti o dokazovaných skutočnostiach, vykonané dôkazy jasne dokazujú, že tovar nebol nikdy nikomu predaný, existovala len jeho časť, ktorá bola bezcenná a slúžila len na predstieranie existencie tovaru a že obvinený konal s podvodným úmyslom.

Spáchanie inkriminovaného skutku obvineným sa pri logickom, správnom, spravodlivom a korektnom posúdení všetkých zadokumentovaných dôkazov dostatočne jednoznačne a nepochybné preukázalo.

Tým, že prvostupňový, ako aj odvolací súd rozhodli na základe zásady in dubio pro reo, rozhodli nezákonne v prospech obvineného W. B. v rozpore so zisteným skutkovým stavom.

Vzhľadom na uvedené skutočnosti minister spravodlivosti navrhol, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky podľa § 386 ods. 1 Trestného poriadku vyslovil, že uznesením Krajského súdu v Nitre z 30. januára 2018, sp. zn. 4To/5/2018, a konaním, ktoré mu predchádzalo, bol porušený zákon v ustanoveniach § 319 Trestného poriadku, § 285 písm. a) Trestného poriadku a § 277 ods. 1, ods. 4 Trestného zákona v prospech obvineného W. B.; podľa § 386 ods. 2 Trestného poriadku napadnuté uznesenie Krajského súdu v Nitre z 30. januára 2018, sp. zn. 4To/5/2018, a rozsudok Okresného súdu Topoľčany z 29. novembra 2017, sp. zn. 1T/6/2014, zrušil a zrušil aj ďalšie rozhodnutia na nich obsahovo nadväzujúce, pokiaľ vzhľadom na zmenu, ku ktorej došlo zrušením, stratili podklad; a podľa § 388 ods. 1 Trestného poriadku Okresnému súdu Topoľčany prikázal, aby vec v potrebnom rozsahu znovu prerokoval a rozhodol.

V súlade s ustanovením § 376 Trestného poriadku prvostupňový súd dovolanie ministra spravodlivosti doručil na vyjadrenie stranám, ktoré by mohli byť rozhodnutím o dovolaní priamo dotknuté.

V nadväznosti na výzvu na vyjadrenie sa k dovolaniu ministra spravodlivosti námestníčka okresnej prokurátorky Okresnej prokuratúry Topoľčany prvostupňovému súdu písomne oznámila, že okresná prokuratúra vyjadrenie k dovolaniu nepredloží, keďže dovolanie bolo podané na podnet generálneho prokurátora Slovenskej republiky.

K dovolaniu ministra spravodlivosti sa osobne spísaným podaním vyjadril obvinený W. B., navrhujúc, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky podané dovolanie podľa § 382 Trestného poriadku odmietol, alternatívne podľa § 392 Trestného poriadku zamietol.

Poukázal na to, že už zo samotného odôvodnenia dovolania, v ktorom dovolateľ uviedol, že znaleckým dokazovaním tak v prípravnom konaní ako aj jeho doplnením na hlavnom pojednávaní bolo preukázané, že tovar, ktorý deklaroval pri uplatnení nadmerného odpočtu, nemal hodnotu, za akú bol fakturovaný, pričom sa jednalo o značne nadhodnotený tovar, ktorý nebol dokonca ani zaplatený a ktorého vývoz do Maďarska bol fingovaný, vyplýva, že samotný dovolateľ akceptuje skutočnosť, že tovar, na ktorý boli vystavené faktúry, existoval.

Trval na tom, že existencia daného tovaru bola v konaní preukázaná svedeckými výpoveďami, písomne a čiastočne aj znaleckým dokazovaním, odkazujúc predovšetkým na výpoveď svedka L. W., svedka U. L. a svedka Ing. T. Ď. - daňového kontrolóra, ktorý vykonával kontrolu uskladneného tovaru. Z jeho výpovede vyplynulo, že dňa 31. marca 2011 vykonal miestne zisťovanie v sklade na P. ulici v A., kde odfoťil, čo videl, spočítal palety a hmotnosť uvedenú na škatuliach a porovnal to s údajmi na faktúrach, pričom všetko sedelo. Urobil aj fotodokumentáciu časti uskladneného tovaru. Všetky doklady mu boli riadne predložené a všetky povinnosti zo strany daňového subjektu boli splnené. Obaly na tovare boli neporušené. Uvedené skutočnosti boli podľa tvrdenia obvineného potvrdené aj výpoveďami svedkov Ing. L. B. a L. W. a podobne vypovedal aj svedok G. B.

Obvinený považoval za nepochybné, že vykonaným dokazovaním bola preukázaná existencia deklarovaného tovaru. Doplnil, že zdokumentovaný bol aj pohyb tohto tovaru, počnúc spoločnosťou T..P..T., ďalej spoločnosťou D.. Uzavrel, že k zdaniteľnému plneniu došlo.

K tomu dodal, že nie je rozhodujúce, či kúpna cena za tovar bola alebo nebola v plnom rozsahu uhradená. V tejto súvislosti odkázal na svoju výpoveď, podľa ktorej za tento tovar konateľovi spoločnosti D. zaplatil zo svojich peňazí 90 000,- eur a zvyšok si požičal.

Na margo poslednej transakcie - vývozu tovaru do Maďarska - pripomenul, že svedecky bolo preukázané, že k predaju tohto tovaru splnomocnil U. L., a teda sám tento tovar do Maďarska nepredával. To znamená, že pokiaľ by ohľadom predaja tovaru do Maďarska vznikli určité nejasnosti, bola by to otázka pre L.. Obvinený zdôraznil, že L. jednoznačne uviedol, že tovar do Maďarska predal bez toho, aby on mal vedomosť, či taký predaj realizoval.

Konštatujúc, že znalci v predmetnej veci nemali tovar fyzicky k dispozícii, obvinený trval na tom, že z pohľadu znaleckého dokazovania nebolo vyvrátené, že deklarovaný tovar existoval. Pripustil, že k hodnote tovaru sa znalci vyjadrovali tak, že táto bola nižšia ako bola deklarovaná, avšak súčasne poukázal na výpoveď znalca Ing. Jozefa Staňa, ktorý na hlavnom pojednávaní uviedol, že videl iba necelé percento deklarovaného tovaru. Ani z výpovede znalca Ing. Juraja Nagya nevyplývalo, že by tovar v deklarovanom množstve neexistoval. V reakcii na tvrdenie naposledy menovaného znalca, že hodnota predmetného tovaru bola výrazne nižšia ako bolo deklarované vo faktúrach, poukázal na to, že išlo o vyjadrenie znalca z odboru stavebníctvo, ktorý na priamu otázku odpovedal, že s takýmto druhom tovaru - náterových látok sa nestretol a pri určení hodnoty vychádzal z vyjadrenia firmy IBA Chemolak s.r.o.

Obvinený sa tiež domnieval, že pre posúdenie veci je potrebné brať do úvahy, že nie je odborníkom na tovar, ktorý bol predmetom zdaniteľného plnenia. Pripomenul, že podnikal v oblasti predaja vína a v čase, keď došlo k zdaniteľnému plneniu, mohol vychádzať iba z toho, čo mu bolo povedané. Tvrdil, že preňho bolo rozhodujúce, že predmetný tovar v príslušnom objeme a sortimente reálne existoval a že v prvej etape mal aj záujemcu, ktorý ho chcel kúpiť. Uvedené podľa neho svedčí o tom, že konal v dobrej viere, že hodnota tovaru deklarovaná vo faktúrach je skutočnou hodnotou tovaru. K tvrdeniu dovolateľa, že konal nezodpovedne, opätovne zopakoval, že tovar reálne existoval a podľa vyjadrení ľudí, s ktorými sa v tom čase stretol, aj jeho hodnota bola primeraná.

Záverom obvinený vyslovil presvedčenie, že, vychádzajúc z toho, že priamo v dovolaní sa nespomína, o ktoré ustanovenie § 371 ods. 1 Trestného poriadku ho dovolateľ opiera, treba mať za to, že dôvody dovolania nie sú splnené.

Po tom, ako prvostupňový súd na podnet Najvyššieho súdu Slovenskej republiky ustanovil obvinenému W. B. obhajcu JUDr. Petra Mihaldu, podal tento v mene obvineného písomné vyjadrenie k dovolaniu ministra spravodlivosti.

Prvú časť predmetného vyjadrenia tvorili doslovne prevzaté tvrdenia obvineného obsiahnuté v jeho skoršom, osobne spísanom podaní.

V jeho ďalšej časti obvinený prostredníctvom ustanoveného obhajcu vyjadril presvedčenie, že súd prvého stupňa vykonal všetky navrhnuté a dostupné dôkazy v súlade s § 2 ods. 10 Trestného poriadku, a teda v rozsahu nevyhnutnom na svoje rozhodnutie a predmetné dôkazy zároveň v zmysle § 2 ods. 12 Trestného poriadku vyhodnotil podľa svojho vnútorného presvedčenia založeného na starostlivom uvážení všetkých okolností prípadu jednotlivo i v ich súhrne nezávisle od toho, či ich obstaral súd, orgány činné v trestnom konaní alebo niektorá zo strán. Zároveň mal za to, že súd prvého stupňa odôvodnil svoje rozhodnutie v rozsahu podľa § 168 ods. 1 Trestného poriadku. Vychádzajúc z uvedeného, konštatoval, že vzhľadom na úplnosť vykonaných dôkazných prostriedkov bol vytvorený základ na vyhodnotenie dôkazov podľa § 2 ods. 12 Trestného poriadku a na prijatie záveru, v zmysle ktorého nebolo dokázané, že sa stal skutok, pre ktorý bol stíhaný. Zdôraznil, že keďže výsledky dokazovania vykonaného pred súdom prvého stupňa nie sú jednoznačné, možno konštatovať, že nevytvárajú ucelenú reťaz priamych a nepriamych dôkazov, z ktorých by bolo možné bezpečne vyvodit' záver, že sa stal skutok, pre ktorý bol stíhaný.

Vzhľadom na uvedené mal, citujúc rozhodujúce časti odôvodnení dovolaním napadnutých rozhodnutí, za to, že tak oslobodzujúci rozsudok okresného súdu, ako aj naň nadväzujúce uznesenie odvolacieho súdu boli správne. Zákonnosť oslobodzujúceho rozsudku potvrdzuje podľa obvineného aj judikatúra

všeobecných súdov. V tejto súvislosti príkladmo citoval z uznesenia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 20. februára 2019, sp. zn. 6 To 8/2018.

Vychádzajúc z dikcie § 371 ods. 3 Trestného poriadku, uplatneného ministrom spravodlivosti ako dovolací dôvod, považoval obvinený za zrejmé, že dôvody dovolania podľa § 371 ods. 3 Trestného poriadku nie sú splnené, keďže dovolateľ v odôvodnení dovolania namietal iba hodnotenie dôkazov súdom, a to napriek tomu, že konajúce súdy sa týmito dôkazmi dôsledne zaoberali a okrem námietky dovolateľa, že súd prvého stupňa ako aj odvolací súd rozhodli na základe zásady in dubio pro reo v rozpore so zisteným skutkovým stavom, dovolanie neobsahuje žiadne okolnosti, vo vzťahu ku ktorým mali podľa jeho názoru konajúce súdy dokazovanie doplniť. Na podporu svojich tvrdení odkázal na uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 9. novembra 2016, sp. zn. 3 Tdo 31/2016, ktoré potvrdzuje mimoriadnosť inštitútu dovolania a ktorým Najvyšší súd Slovenskej republiky, argumentujúc okrem iného aj tým, že „z ustanovenia § 371 ods. 3 Trestného poriadku nevyplýva jeho neobmedzené právo namietať hodnotenie dôkazov vykonaných súdom, najmä pokiaľ sa konajúce súdy dôsledne týmito dôkazmi zaoberali,“ dovolanie ministra spravodlivosti podľa § 392 ods. 1 Trestného poriadku zamietol, pretože dovolací dôvod podľa § 371 ods. 3 Trestného poriadku nebol preukázaný.

Vzhľadom na uvedené považoval obvinený za zrejmé, že nie sú splnené dôvody dovolania podľa § 371 ods. 3 Trestného poriadku. Preto navrhol, aby dovolací súd dovolanie podľa § 382 písm. c) Trestného poriadku odmietol, alternatívne podľa § 392 ods. 1 Trestného poriadku zamietol.

Obe vyjadrenia obvineného (spísané vlastnoručne i prostredníctvom ustanoveného obhajcu) k dovolaniu podanému ministrom spravodlivosti zostali zo strany dovolateľa i Okresnej prokuratúry Topoľčany, ktorým boli súdom prvého stupňa zaslané na vyjadrenie, bez odozvy.

Následne súd prvého stupňa po odstránení vytknutých nedostatkov predložil vec dovolaciemu súdu.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 377 Trestného poriadku) najskôr predbežne preskúmal splnenie procesných - formálnych podmienok pre podanie dovolania a zistil, že dovolanie je prípustné [§ 368 ods. 1, ods. 2 písm. h) Trestného poriadku s poukazom na § 566 ods. 3 Trestného poriadku], bolo podané oprávnenou osobou (§ 369 ods. 1 Trestného poriadku), v zákonnej lehote (§ 370 ods. 1, ods. 2 Trestného poriadku) a na zákonom určenom mieste (§ 370 ods. 3 Trestného poriadku) a spĺňa aj obsahové náležitosti uvedené v § 374 Trestného poriadku.

Po oboznámení sa s argumentáciou ministra spravodlivosti uvedenou v predmetnom dovolaní však najvyšší súd zároveň dospel k záveru, že dovolanie ministra spravodlivosti je potrebné odmietnuť postupom podľa § 382 písm. c) Trestného poriadku, pretože je zrejmé, že nie sú splnené dôvody dovolania podľa § 371 ods. 3 Trestného poriadku.

Úvodom sa žiada zdôrazniť, že dovolanie má byť len skutočne výnimočným prielomom do inštitútu právoplatnosti, ktorý je dôležitou zárukou stability právnych vzťahov a právnej istoty. V konkrétnom prípade však musí vždy prevažovať záujem zákonnosti rozhodnutí a postupu konania, ktoré právoplatnému rozhodnutiu predchádzalo, nad záujmom na stabilite a nezmeniteľnosti právoplatného rozhodnutia. Tak tomu bude iba pri zásadných a podstatných vadách, pre ktoré nemôže napadnuté rozhodnutie obstať, pretože by to bolo ohrozením zákonného a spravodlivého rozhodnutia. Preto možnosti podania dovolania, vrátane dovolacích dôvodov, musia byť nutne obmedzené, aby sa širokým uplatnením tohto mimoriadneho opravného prostriedku nezakladala ďalšia riadna opravná inštanca. Uplatnenie mimoriadnych opravných prostriedkov totiž znamená predlžovanie konania a prelomenie princípu nezmeniteľnosti rozhodnutia, ktoré sa stalo právoplatným. Dôvody dovolania sú - v porovnaní s dôvodmi zakotvenými pre zrušenie rozsudku v odvolacom konaní - podstatne užšie.

Minister spravodlivosti podľa § 371 ods. 3 Trestného poriadku podá dovolanie aj vtedy, ak (podľa jeho názoru) právoplatné rozhodnutie vychádza zo skutkového stavu, ktorý bol na základe vykonaných dôkazov v podstatných okolnostiach nesprávne zistený, alebo ak boli pri zisťovaní skutkového stavu závažným spôsobom porušené ustanovenia, ktorými sa má zabezpečiť objasnenie veci.

Z formulácie predmetného ustanovenia Trestného poriadku je zrejmé, že minister spravodlivosti má povinnosť podať dovolanie v prospech alebo neprospech obvineného v prípade, ak má pochybnosť, či bol z vykonaných dôkazov dostatočne zistený skutkový stav a rovnako tak, keď dospeje k záveru, že závažným spôsobom boli porušené ustanovenia, ktorými sa má náležite zistiť skutkový stav. Uvedené oprávnenie ministra spravodlivosti je zároveň obmedzené materiálnou podmienkou, v zmysle ktorej sa tento dovolací dôvod môže použiť iba, ak by to zásadne ovplyvnilo postavenie obvineného (§ 371 ods. 5 Trestného poriadku).

K tomu je potrebné dodať, že právom ministra spravodlivosti ako dovolateľa síce je napadnúť rozhodnutie pre nesprávne zistenie skutkového stavu a hodnotiť tak rozsah dokazovania alebo namietat' takýmto spôsobom porušenie ustanovení zabezpečujúcich objasnenie veci, avšak ani z ustanovenia § 371 ods. 3 Trestného poriadku nevyplýva jeho neobmedzené právo namietat' hodnotenie vykonaných dôkazov súdom, najmä pokiaľ sa konajúce súdy týmito dôkazmi dôsledne zaoberali. V dovolacom konaní totiž ani za súčasného použitia dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 3 Trestného poriadku neprichádza do úvahy namietat' hodnotenie dôkazov súdmi, ak je toto založené na prísnom logickom úsudku, ku ktorému konajúce súdy dospeli na podklade starostlivého posúdenia každého vykonaného dôkazu z hľadiska jeho prípustnosti, závažnosti a vierohodnosti. Z uvedeného vyplýva, že dovolací súd na podklade takéhoto dovolania preskúmava hranice dokazovania predmetného trestného činu z hľadiska množstva a kvality dôkazov, avšak samotný rozsah hodnotenia dôkazov skúma iba z aspektov zákonnosti, závažnosti a vierohodnosti (uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo 7. apríla 2014, sp. zn. 1 TdoV 5/2014; podobne uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 15. apríla 2020, sp. zn. 6 Tdo 44/2019). Inak povedané, ustanovenie § 371 ods. 3 Trestného poriadku možno účinne uplatniť len vtedy, ak ide o pochybenie jednoznačné pri hodnotení dôkazov, nemôže ísť o iný názor na hodnotenie dôkazov súdom a dovolateľom (uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 26. júna 2014, sp. zn. 6 Tdo 23/2014; uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 20. februára 2019, sp. zn. 6 Tdo 14/2018).

Na tomto mieste nemožno opomenúť ani konštatáciu, že vykonávanie dôkazov a ich hodnotenie sa v plnom rozsahu vykonáva v rámci konania pred súdom prvého stupňa a v konaní o riadnom opravnom prostriedku. To znamená, že ťažisko dokazovania je na súde prvého stupňa a jeho skutkové závery môže doplniť alebo meniť len odvolací súd. Dovolací súd nemôže posudzovať úplnosť skutkových zistení, pretože dôkazy v konaní o dovolaní nemôže sám vykonávať.

V prejednávacom prípade dovolateľ odôvodnil podané dovolanie v podstate tým, že konajúce súdy vyhodnotili vykonané dôkazy jednostranne v prospech obvineného a, tieto rekapitulujúc, predostrel dovolaciemu súdu ich vlastné hodnotenie, vedúce podľa neho k jednoznačnému záveru o spáchaní skutku, jeho trestnosti a trestnej zodpovednosti obvineného zaň.

K tomu však dovolací súd považuje za nevyhnutné, po dôkladnom oboznámení sa s dovolacou argumentáciou ministra spravodlivosti a obsahom jednotlivých dôkazov vykonaných na hlavnom pojednávaní, doplniť, že dovolateľ sa v rámci ponúkaného pohľadu na dôkaznú situáciu a jej vyhodnotenie opomenul vysporiadať s tými skutočnosťami, ktoré do obžalobou predostretej verzie udalostí vnášajú dôvodné pochybnosti a ktoré v konečnom dôsledku aj boli dôvodom oslobodzujúceho výroku rozsudku súdu prvého stupňa, majúc za to, že odstrániť tieto pochybnosti, respektíve v im zodpovedajúcom rozsahu zúžiť skutkovú vetu, bolo povinnosťou súdu prvého stupňa.

V nadväznosti na výhrady dovolateľa k hodnoteniu dôkazov súdom prvého stupňa najvyšší súd pripomína, že okresný súd založil svoj oslobodzujúci rozsudok v konečnom dôsledku na závere, že tvrdenie obžaloby, že „nedošlo k reálnemu uskutočneniu zdaniteľného plnenia“ v celom jeho fakturovanom rozsahu, neobstojí, pretože vykonaným dokazovaním (najmä oboznámením zápisnice o miestnom zisťovaní z 31. marca 2011, zápisnice o previerke výpovede na mieste zo 17. júna 2011, výsluchom svedka Ing. T. Ď., kontrolóra Daňového úradu Trebišov) bolo preukázané, že tovar deklarovaný vo faktúrach v čase kontroly daňovým úradom existoval a rovnako sa „nejaký“ tovar nachádzal v skladoch aj počas šetrenia vykonávaného vyšetrovateľom po približne troch mesiacoch od

prvej daňovej kontroly, pričom konštrukcia zodpovednosti v trestnom konaní je výrazne odlišná od tej v daňovom konaní, keďže kým v daňovom konaní je to daňový subjekt, ktorý musí preukazovať správnosť a reálnosť dokladov a skutočností (t.j. uskutočnených zdaniteľných plnení a im zodpovedajúcich dokladov), v trestnom konaní je táto povinnosť na orgánoch činných v trestnom konaní, a obdobne kým rozsah daňovej povinnosti v daňovom konaní pri neuznaní tzv. fiktívnych faktúr predstavuje ich plnú výšku a v tomto rozsahu sa premieta do dodatočných platobných výmerov, rozsah skrátenia dane v trestnom konaní musí v zásade zodpovedať rozdielu medzi uplatnenými a oprávnenými nákladmi. S poukazom na uvedené súd prvého stupňa uzavrel, že keďže orgány sa v prípravnom konaní výškou oprávnených nákladov dôsledne nezaoberali, keď tovar nachádzajúci sa v skladoch počas miestneho šetrenia nezdokumentovali čo do množstva a druhu, a zároveň v súdnom konaní už tieto skutočnosti nebolo možné zistiť ani v konaní ustanovenými znalcami, ktorí na základe vyhotovenej fotodokumentácie, nezachytávajúcej dôsledne predmetný tovar, neboli schopní s určitosťou stanoviť množstvo tovaru ani jeho hodnotu, avšak na druhej strane vedeli potvrdiť, že tie súčiastky, ktoré na fotografiách boli zachytené, sa nachádzali na dodacích listoch, základné skutočnosti dôležité pre rozhodnutie o rozsahu skrátenia dane, a teda v konečnom dôsledku o vine, neboli objasnené. Navyše, okrem preukázateľnej fyzickej existencie „nejakého“ tovaru, svedčil pre záver o uskutočnení zdaniteľného plnenia medzi spoločnosťou D. a K. A. celý rad ďalších priamych i nepriamych dôkazov - výpoveď samotného obvineného, výpoveď svedkov L. W. (v čase obchodu konateľa spoločnosti D.), U. L. (v čase obchodu spoločníka spoločnosti D.), G. B. (bývalého konateľa spoločnosti T..P..T.), Ing. L. B. (vlastníka skladu prenajatého spoločnosťou D.), faktúry a dodacie listy, zápisnice o rekozniciách, zápisnica z prehliadky iných priestorov a pozemkov.

Podstata argumentácie dovolateľa spočívala v tvrdení, že pokiaľ tovar nebol nikdy nikomu predaný, čo na základe vykonaných dôkazov považoval za jednoznačne preukázané, je jediným logickým záverom, že nikdy neexistoval, a tá časť „tovaru,“ ktorá bola nájdená vyšetrovateľom Policajného zboru, bola podľa vyjadrení znalcov a odborníkov z praxe nepredajná a slúžila len ako zásterka existencie údajného tovaru. K tomuto záveru dospel dovolateľ jednak na základe výsledkov právnej pomoci poskytnutej zo strany maďarských justičných orgánov a spočívajúcich vo výpovedi konateľa spoločnosti, ktorý poprel uskutočnenie obchodu i samotnú skutočnosť, že by spoločnosť, ktorej bol konateľom, vykonávala akúkoľvek obchodnú činnosť, absencie registrácie v elektronickom mýtnom systéme a nesúladi váhy a množstva tovaru, ktorý mal byť prevezený do Maďarska s kapacitou a nosnosťou vozidla, ktorým mal byť prevoz zrealizovaný, a jednak na základe vyjadrení znalcov konštatujúcich, že hodnota súčiastok (išlo o súčiastky na staré modely sovietskych pásových traktorov a dózerov) sa blíži k cene triedeného kovového odpadu v hodnote 665 eur s DPH (Ing. Jozef Staňo), že so súčiastkami do sovietskych strojov, ktoré boli dovážané pred 30-35 rokmi, sa v poslednej dobe neobchoduje (Ing. Milan Pataky) a že epoxy polyesterových práškových farieb (s odkazom na vyjadrenie obchodnej spoločnosti IBA CHEMOLAK, s.r.o. Smolenice ako jediného výrobcu takýchto farieb na Slovensku) nemali v danom čase hodnotu deklarovanú vo faktúrach (Ing. Juraj Nagy, PhD.).

Záveru, že obvinený vedome obchodoval s v podstate bezcenným a v účtovníctve značne nadhodnoteným tovarom, aby tak od štátu vylákal finančné prostriedky z titulu uplatnenia nadmerného odpočtu dane z pridanej hodnoty, nasvedčuje podľa názoru ministra spravodlivosti aj časť výpovede obvineného, opisujúca spôsob, akým obvinený pristupoval k predmetnému obchodu a ktorý dovolateľ vzhľadom na jeho laxnú povahu a s ohľadom na dlhoročné podnikateľské skúsenosti obvineného hodnotil ako nepravdepodobný, rozpory vo výpovediach svedkov L. W. ako konateľa spoločnosti D. a U. L. ako spoločníka menovanej spoločnosti ohľadom okolností nadobudnutia sporného tovaru spoločnosťou D. od spoločnosti T..P..T. a tiež ohľadom zaplatenia kúpnej ceny za spoločnosťou K. A., ďalej tiež personálne prepojenie spoločností D. a T..P..T. a napokon aj dodatočný platobný výmer, ktorým bol daňovému subjektu K. A. na dani z pridanej hodnoty za zdaňovacie obdobie november 2010 vyrubený rozdiel dane v sume 309 362,75 eur.

Z uvedeného zhrnutia základných argumentov, na ktorých je založené dovolanie ministra spravodlivosti, je evidentné, že minister spravodlivosti v dovolaní presadzoval vlastne len iné hodnotenie dôkazov, než k akému dospel súd prvého stupňa. Tvrdenia uvádzané obvineným a svedkami L. W., U. L. a G. B. označil za účelové klamstvá a z rozporov a medzier v ich výpovediach vyvodil vlastné závery. Týmto

však nemožno priznať relevanciu skutkových záverov spoľahlivo sa opierajúcich o konkrétne vykonané dôkazy, ale nanajvýš povahu domnienok či istého druhu indícií, ktoré však nemôžu tvoriť dostatočný základ pre odsudzujúci výrok. Rovnako, ani závery, ktoré dovolateľ naznačil, vychádzajúc zo skutočností, ktoré vykonaným dokazovaním spoľahlivo boli preukázané (že obvinený doposiaľ s takým tovarom neobchodoval, že spoločnosti D. a T..P.T.. sú, respektíve boli personálne prepojené), nemožno vnímať inak než v rovine domnienok, ktoré neboli preukázané žiadnym objektívnym dôkazom. Preto je zrejmé, že k prezentovaným záverom dospel dovolateľ výlučne na základe jednostranného a subjektívneho hodnotenia tých istých dôkazov, z hodnotenia ktorých vychádzalo aj napadnuté rozhodnutie súdu prvého stupňa. Na rozdiel od konajúcich súdov dovolateľ, akokoľvek sugestívne prezentujúc svoje videnie priebehu udalostí spájajúcich sa v žalovanom skutku, nezohľadnil celý obsah jednotlivých vykonaných dôkazov a k ich hodnoteniu pristúpil bez toho, aby okrem toho, ako sa okolnosti skutku javia, vzal do úvahy aj (a najmä) to, čo možno mať na základe vykonaných dôkazov za objektívne a spoľahlivo preukázané. O selektívnom prístupe dovolateľa nielen k vykonaným dôkazom, ale aj k obsahu jednotlivých dôkazov svedčí, že svoje dovolanie odôvodnil aj s odkazom na z kontextu vyňaté tvrdenia v konaní ustanovených znalcov, keď dávajúc do popredia ich závery o hodnote dotknutého tovaru, žiadnym spôsobom nereflektoval skutočnosť, že samotní znalci formulovali dovolateľom prezentované a zdôraznené závery so súčasným upozornením o nemožnosti jednoznačného a spoľahlivého určenia hodnoty tovaru (z dôvodu, že tento nemali fyzicky k dispozícii a fotodokumentácia vyhotovená v prípravnom konaní tento nezachytávala ani dostatočne detailne, ale najmä nie v celom rozsahu, ako aj z dôvodu zložitosti a individuálnosti cenotvorby v danom segmente hospodárstva).

V nadväznosti na konštatované najvyšší súd pripomína svoju stabilnú judikatúru, vo forme právnej vety vyjadrenú v uznesení Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 5. apríla 2017, sp. zn. 2 TdoV 7/2016, publikovanom v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky pod č. R 45/2017, že ak minister spravodlivosti využije svoje oprávnenie podať dovolanie podľa § 371 ods. 3 Trestného poriadku pre nesprávne zistenie skutkového stavu v podstatných bodoch na základe vykonaných dôkazov, musí v dovolaní konkretizovať nesprávnosť úvah, ktorými sa súd spravoval pri hodnotení dotknutých dôkazov (§ 168 ods. 1 Trestného poriadku), nakoľko len taká chyba môže byť v uvedenej situácii podkladom pre zrušenie napadnutého rozhodnutia dovolacím súdom. Ak sa dovolateľ obmedzí na výpočet vykonaných dôkazov alebo uvedie len ich vlastné hodnotenie, dovolanie je zrejme nedôvodné [§ 382 písm. c) Trestného poriadku].

Na tomto mieste sa žiada doplniť, že hodnotenie vykonaných dôkazov zodpovedá zákonným kritériám uvedeným v § 2 ods. 12 Trestného poriadku na podklade úplného zistenia skutkového stavu veci a úvahám, ktorými sa k takýmto záverom došlo, nemožno vytknúť nedôslednosť alebo vnútorné rozpory. Nie je dôvodom na zrušenie napadnutého rozhodnutia skutočnosť, že minister spravodlivosti na základe svojho presvedčenia poukazuje na možnosť hodnotenia tých istých dôkazov s iným do úvahy prichádzajúcim výsledkom. Aj keby na základe vykonaných dôkazov prichádzali do úvahy dva či viac výkladov, nie je možné urobiť záver, ktorý najviac zaťažuje obvineného, a to práve s ohľadom na princíp prezumpcie neviny, ktorý vyžaduje, aby to bol štát, ktorý nesie konkrétne dôkazné bremeno, s tým, že akékoľvek pochybnosti musia byť vyložené v prospech obvineného. Je totiž zrejmé, že nevyhnutným a základným predpokladom pre spravodlivé rozhodnutie vo veci je náležité zistenie skutkového stavu v súlade s § 2 ods. 10 Trestného poriadku, ktoré vyžaduje nielen zistenie skutkového stavu veci, o ktorom nie sú dôvodné pochybnosti, v rozsahu nevyhnutnom na rozhodnutie, ale aj objasňovanie okolností a vykonávanie dôkazov svedčiacich ako proti obvinenému tak aj v jeho prospech. Každá okolnosť dôležitá pre rozhodnutie vo veci musí byť v súlade s uvedenou zásadou spoľahlivo preukázaná tak, aby nemohla vzbudzovať žiadnu pochybnosť. Za zistenie skutočného stavu veci preto nemožno považovať iba zistenie o pravdepodobnosti dokazovanej skutočnosti, hoci výsledky dokazovania pripúšťajú možnosť urobiť záver, že existuje, avšak na druhej strane nevyklúčujú možnosť iného alebo opačného záveru. Ak zostanú po vyčerpaní všetkých dôkazných prostriedkov pochybnosti o niektorej skutkovej okolnosti dôležitej pre zavinenie, bude nevyhnutné obvineného oslobodiť spod obžaloby pri rešpektovaní zásady in dubio pro reo (uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 15. apríla 2020, sp. zn. 6 Tdo 44/2019). V súlade s uvedeným preto súd prvého stupňa postupoval správne, keď práve s odkazom na zásadu in dubio pro reo obvineného oslobodil spod obžaloby.

Okresný súd Topoľčany zákonom predpísaným spôsobom vykonal všetky dostupné a zákonné dôkazy potrebné pre rozhodnutie, tieto následne vyhodnotil jednotlivo, ako aj vo vzájomných súvislostiach a v logickom súhrne tak, ako to vyžaduje § 2 ods. 12 Trestného poriadku, pričom dospel k správneému záveru, že vykonanými dôkazmi nebolo jednoznačne a bez akýchkoľvek pochybností preukázané, že skutok uvedený v obžalobe sa stal.

Ako vyplýva z vyššie uvedenej rekapitulácie podstaty prvostupňového rozsudku, okresný súd v odôvodnení svojho rozhodnutia jasne pomenoval skutočnosti, ktoré so zreteľom na výsledky vykonaného dokazovania považoval za vylúčené alebo pochybné, ako aj skutočnosti, ktoré bránili vyvodu spoľahlivého záveru, že skutok, pre ktorý bola podaná obžaloba, sa stal. Rovnako uviedol aj akými úvahami sa spravoval pri hodnotení vykonaných dôkazov, a nezabudol ani poukázať na dôvody, pre ktoré vykonanie ďalších dôkazov, ktoré by umožnili odstrániť pretrvávajúce pochybnosti o vine obvineného, objektívne neprichádzalo do úvahy. Spôsobu, ktorým súd prvého stupňa hodnotil vykonané dôkazy, nemožno podľa názoru najvyššieho súdu nič vytknúť, pretože jeho hodnotenie vykonaných dôkazov neodporuje základným princípom logického myslenia. Najvyšší súd preto dospel k záveru, že pokiaľ vo veci konajúce súdy, okresný i krajský súd, konali na základe výsledkov vykonaného dokazovania v zmysle zásady in dubio pro reo, postupovali zákonne a správne. Dovolací súd v tejto súvislosti pripomína, že výrok o vine môže byť založený len na takých dôkazoch, ktoré celkom vylučujú pochybnosť, že sa stal skutok, ktorý je predmetom trestného stíhania. To a contrario zároveň znamená, že pokiaľ neexistuje ucelená reťaz dôkazov, či už priamych alebo aj nepriamych, pre vyslovenie bezpečného záveru, že sa stal skutok, ktorý je predmetom trestného stíhania, súd je povinný obvineného oslobodiť podľa § 285 písm. a) Trestného poriadku. Z toho vyplýva, že rozhodnúť v prospech obvineného je možné len za predpokladu, že vina obvineného nie je nepochybná ani po starostlivom vyhodnotení všetkých dôkazov, pričom do úvahy neprichádza možnosť vykonania ďalších dôkazov. Použitie pravidla in dubio pro reo je namieste, ak sú pochybnosti o vine dôvodné, t.j. rozumné a v podstatných skutočnostiach, takže v konfrontácii s nimi by výrok o spáchaní trestného činu nemohol obstáť. Pochybnosti teda musia byť z hľadiska rozhodnutia o vine závažné a taktiež neodstrániteľné vykonaním ďalších dôkazov či vyhodnotením zostávajúcich dôkazov. Minister spravodlivosti v dovolaní nenavrhol vykonať za účelom odstránenia konajúcimi súdmi konštatovaných pochybností žiadne ďalšie dôkazy. Podľa neho bolo formulované pochybnosti o tom, že sa skutok stal, možné a potrebné prekenuť ním prezentovaným hodnotením v konaní už vykonaných dôkazov. Na tomto mieste preto dovolací súd pripomína, že odstránenie pochybností na základe hodnotenia dôkazov, ktoré sú k dispozícii, predpokladá ich hodnotenie na podklade vnútorného presvedčenia, ktorému musí predchádzať starostlivé, objektívne a nestranné uváženie všetkých okolností prípadu jednotlivo i v ich súhrne. Majúc uvedené na zreteli, je potom z charakteru a obsahu jednotlivých dovolacích námietok ministra spravodlivosti zrejme, že k hodnoteniu vykonaných dôkazov nepristúpil v súlade s touto požiadavkou, keď svoje závery formuloval bez toho, aby uvážil aj tie zistenia vyplývajúce z vykonaného dokazovania, ktoré nezodpovedali ním predostieranej alternatíve prejednávanej udalosti, respektíve keď tieto odmietol, dôvodiac spôsobom očividne nesúladným so základmi logiky ako aj zásadami, na ktorých stojí trestné konanie. Dovolateľ vo svojom mimoriadnom opravnom prostriedku síce naznačil, v čom vo vzťahu k hodnoteniu niektorých skutkových zistení vyplývajúcich z vykonaných dôkazov vidí nesprávnosť úvah súdu prvého stupňa, vysloviac zároveň ako ich bolo potrebné vyhodnotiť správne, avšak dovolací súd musel, ako to už vyššie naznačil, konštatovať, že jeho argumentácia je založená na opomínaní základov výrokovej logiky a implikuje, že jej jediným cieľom bolo podať dokazovaním získané zistenia tak, aby vyzneli v neprospech obvineného. Po oboznámení sa s výsledkami vykonaného dokazovania a detailnom preštudovaní obsahu dovolacích námietok dospel najvyšší súd k záveru, že dovolateľ vychádzal pri ich formulácii a najmä pri vytváraní skutkových záverov z viacerých nesprávnych premis, zvolených sčasti zrejme v dôsledku aplikovania pravidiel a zákonitostí daňového konania na prejednávanú trestnú vec.

S dovolateľom možno súhlasiť v časti, v ktorej tvrdil, že vykonaným dokazovaním získané zistenia smerujú k vyvráteniu obhajobných tvrdení obvineného o predaji sporného tovaru maďarskej spoločnosti J. B.. Avšak, kým v rámci daňového konania možno uvedené zistenie stotožniť so záverom, že nebola preukázaná existencia zdaniteľného plnenia, v podmienkach trestného konania takéto zistenie ešte

nepostačuje na prijatie spoľahlivého záveru, že bola preukázaná neexistencia sporného tovaru. Toto zistenie má v kontexte trestného konania nanajvýš povahu, síce významnej, ale stále len indicie, a to o to viac, že predmetom daného trestného stíhania je neoprávnené uplatnenie nároku na vrátenie tzv. nadmerného odpočtu z obchodu medzi spoločnosťami D. a K. A., a nie z obchodu medzi spoločnosťou K. A. a maďarskou spoločnosťou J. B.. To znamená, že len zo záveru, že k predaju tovaru do Maďarska nedošlo, ešte nemožno s určitosťou nevyhnutnou pre potreby trestného konania usudzovať, že sa stal skutok, pre ktorý je vedené trestné stíhanie a ktorého podstata sa odvíja od uskutočnenia inej obchodnej transakcie. Pozornosti dovolateľa, ktorý práve vyvrátením obhajoby obvineného v časti týkajúcej sa predaja tovaru do Maďarska mal v úmysle preukázať, že tovar, ktorý mal byť predmetom zdaniteľného plnenia, nikdy neexistoval, totiž zrejme uniklo, že na rozdiel od daňového subjektu v daňovom konaní obvinený nemá v trestnom konaní ani povinnosť tvrdenia ani povinnosť preukázať svoje tvrdenia. Je potrebné uvedomiť si, že obvinený má právo obhajovať sa spôsobom, ktorý si zvolí, rovnako ako je jeho právom byť v konaní pasívny. V tomto kontexte treba na zistenia plynúce z dôkazov, v dôsledku vykonania ktorých zvolená stratégia obhajoby neobstojí, nahliadať aj so zreteľom na to, či by zistenia plynúce z tých istých dôkazov bolo možné vyhodnotiť rovnakým spôsobom aj v prípade, ak by obvinený na svoju obhajobu neuvádzal žiadne tvrdenia. Je pritom zrejmé, že v predmetnej veci tomu tak nie je. Pokiaľ by sa totiž obvinený nehájil tvrdením, že tovar predal danej maďarskej spoločnosti, samotné zistenie, že tovar, o ktorý ide, nebol predaný konkrétnej maďarskej spoločnosti, by samo osebe nevyučovalo ani jeho existenciu ani to, že obvinený s ním mohol naložiť iným spôsobom. Vzhľadom na možnosť obvineného zvoliť si akúkoľvek stratégiu svojej obhajoby, a to vrátane uvádzania nepravdivých skutočností, však rovnako ani vyvrátenie jeho verzie toho, ako bolo s tovarom po obchode, ktorým mal byť spáchaný trestný čin, naložené, samé osebe neznamená, že tovar naozaj neexistoval a že v skutočnosti s ním nemohlo byť naložené inak, než tvrdil obvinený. Inak povedané, ani na základe vyvrátenia tvrdenia obvineného, že tovar bol predaný maďarskej spoločnosti, nemožno s absolútnou istotou vylúčiť, že s ním bolo naložené iným spôsobom, a teda že existoval. Obvinený s ním mohol naložiť aj iným spôsobom bez toho, aby to (na účely trestného konania) musel preukazovať. Navyše, obvinený v rámci trestného konania nemal povinnosť preukázať ani existenciu tovaru, ktorý bol predmetom zdaniteľného plnenia. Dôkazné bremeno nesie v tomto prípade štát, prezentovaný orgánmi činnými v trestnom konaní, ktoré mali k dispozícii všetky prostriedky a možnosti potrebné na to, aby preukázali, že tovar, o ktorý ide, v čase, keď ho obvinený ako kupujúci mal mať vo svojej dispozičnej sfére, neexistoval. Pokiaľ by nečinnosť, ale predovšetkým nedôslednosť, a to či už príslušných daňových úradov alebo (a najmä) orgánov činných v trestnom konaní, pri preverovaní skutočností majúcich význam pre posúdenie oprávnenosti nároku uplatneného obvineným na vrátenie dane z pridanej hodnoty, keď nielenže nedostatočne skontrolovali a zdokumentovali tovar, ktorý sa pri miestnom šetrení nachádzal v skladoch (podľa vyjadrenia v konaní ustanovených znalcov sa na vyhotovených fotografiách nachádzal len zlomok deklarovaného množstva náhradných súčiastok a ani tieto neboli zachytené tak, aby u nich bolo možné s istotou posúdiť ich funkčnosť, pričom obsah balení s farbami nebol z hľadiska ich druhu zachytený vôbec), ale po zistení, že v skladoch sa z deklarovaného množstva 44 270 kilogramov farieb môže nachádzať najviac 1 700 kilogramov, ani len nepreverili tvrdenie svedka U. L., že chýbajúcich, viac ako 42 500 kilogramov farieb bolo poskytnutých ako zábezpeka, obvinený aj naozaj využil tak, ako to naznačoval dovolateľ, a teda následne predstieraným predajom tovaru do zahraničia by zastrel skutočnosť, že tovar, ktorý mal byť predmetom obchodu medzi spoločnosťou D. a K. A., nikdy neexistoval v množstve, kvalite a hodnote, deklarovanej menovanými spoločnosťami, nemožno dôkaznú núdzu, v ktorej sa orgány činné v trestnom konaní ocitli, pričítať obvinenému. Za skutočnosť, že orgány činné v trestnom konaní nepostupovali pri obstarávaní dôkazov a ich zabezpečovaní dôkladne, a tak v konečnom dôsledku do budúcnosti znemožnili akékoľvek posúdenie hodnoty predmetného tovaru, ale aj toho, či z hľadiska množstva, druhu a kvality zodpovedal tomu, ktorý bol deklarovaný, nemožno postihovať obvineného.

Dovolací súd teda opakovane zdôrazňuje, že (ako to už vo svojom rozhodnutí naznačil aj súd prvého stupňa, ktorý zároveň výstižne pomenoval, v čom spočívajú rozdiely medzi daňovým a trestným konaním - vid' str. 8 odôvodnenia jeho rozhodnutia) na rozdiel od daňového konania princípy, na ktorých je založené trestné konanie, neumožňujú taký výklad, že vyvrátenie tvrdení obvineného o predaji tovaru konkrétnej maďarskej spoločnosti postačuje na formulovanie záveru, že daný tovar vôbec

neexistoval. Dokonca, akokoľvek logicky sa to dovolateľovi môže javiť, nepostačuje ani len na konštatovanie, že tento tovar nebol nikdy nikomu predaný. V kontexte prejednávaneho prípadu to platí o to viac, že nielen dvomi daňovými kontrolami, ale aj počas vyšetrovacích úkonov, a teda už v režime podľa Trestného poriadku, bola zistená existencia (minimálne časti) deklarovaného tovaru. Pokiaľ minister spravodlivosti v súvislosti s predmetnými daňovými kontrolami, predovšetkým v súvislosti s prvou z nich, argumentuje tým, že z dôvodu, že pracovníci neotvorili samotné škatule, nie je možné hovoriť o tom, že tovar v čase kontroly existoval, a takýto záver hodnotí ako dezinterpretáciu záverov daňovej kontroly, musí dovolací súd dodať, že z hľadiska elementárnej logiky potom o nič menej nie je možné hovoriť ani o tom, že tovar v tom čase neexistoval, a opačný výklad výstupov predmetnej daňovej kontroly hodnotiť ako rovnakú dezinterpretáciu. Avšak, čo je v podmienkach trestného konania rozhodujúce pri voľbe správneho náhľadu na dovolateľom pomenovanú skutočnosť, je povinnosť rešpektovať zásadu in dubio pro reo, práve ktorá potom pri absencii iných (protirečivých) priamych dôkazov vyžaduje prikloniť sa k druhému zo záverov vyvedených z dovolateľom zdôraznenej okolnosti vykonania daňovej kontroly, t.j. že nemožno hovoriť o tom, že tovar v rozhodnom čase neexistoval.

Okrem spochybnenia samotnej existencie tovaru, s ktorým sa z vyššie uvedených dôvodov najvyšší súd nemohol stotožniť, vyslovil minister spravodlivosti pochybnosti aj ohľadom hodnoty predmetného tovaru, pričom vychádzal zo záverov znaleckých posudkov. Ako to už dovolací súd uviedol vyššie, zo záverov znalcov a nimi podaných znaleckých posudkov si dovolateľ nekriticky osvojil len ich výstupy ohľadom samotnej hodnoty posudzovaného tovaru bez toho, aby v rámci ich interpretácie vzal zreteľ na okolnosti, na ktoré pri podávaní znaleckých posudkov upozorňovali samotní znalci, a to predovšetkým že posudzovaný tovar nemali fyzicky k dispozícii, a teda mohli vychádzať len z fotodokumentácie, ktorá bola nielen neúplná, ale aj nedostatočná, a že proces tvorby ceny v danom segmente hospodárstva je zložitý. Zohľadniť, podľa názoru dovolacieho súdu, však je potrebné aj skutočnosť, že pri stanovení ceny epoxy polyesterových farieb vychádzal znalec z vyjadrenia spoločnosti, ktorá je síce jediným výrobcom tohto druhu farieb na Slovensku, avšak o jej postavení na európskom či medzinárodnom trhu, rovnako ako ani o iných spoločnostiach, ktoré by mimo územia Slovenska vyrábali tento druh farieb, neboli konajúcim súdom predložené žiadne zistenia, čo je o to významnejšie, že pôvod (ani) tejto časti tovaru (teda akým spôsobom a od koho ho nadobudla spoločnosť T.P.T.) nebol v konaní objasnený. Žiadnu z týchto okolností nemožno v procese hodnotenia vykonaných dôkazov - v danom prípade osobitne záverov znalcov - opomenúť, pretože hoci Trestný poriadok vyžaduje, aby boli všetky dôkazy hodnotené voľne, súčasne predpokladá, že budú posúdené vo vzájomných súvislostiach so zreteľom na všetky zistenia, ktoré z jednotlivých vykonaných dôkazov vyplývajú. Nie je prípustné deformovať proces hodnotenia dôkazov zámernou selekciou príhodných dôkazov, prípadne len ich konkrétnych častí, a používaním paralogizmov či sofizmatov. Postupujúc v súlade s uvedeným, musel aj dovolací súd konštatovať, že v predmetnej veci nie je možné dospieť k inému než tomu záveru, k akému dospel už súd prvého stupňa, t.j. že skutočnú hodnotu tovaru nie je možné spoľahlivo ustáliť, a teda s istotou vysloviť, že táto bola a v akom rozsahu nižšia než deklarovaná. Vo vzťahu k náhradným súčiastkam vyplýva tento záver už zo samotného textu znaleckého posudku vyhotoveného znalcom Ing. Jozefom Staňom, ktorý konštatoval, že z dokumentácie v spisovom materiáli sa nedá určiť skutočné množstvo jednotlivých druhov súčiastok. Pokiaľ ide o epoxy polyesterových farieb, tieto, okrem toho, že neboli podrobené znaleckému skúmaniu na určenie ich druhu a hodnoty (znalec Ing. Juraj Nagy, PhD. vychádzal pri určení ich hodnoty len z údajov poskytnutých mu spoločnosťou IBA Chemolac s.r.o. a aj to len vo vzťahu k farbám uvedeným na jednej z dvoch faktúr, ktoré mali dokladovať uskutočnený obchod), neboli dôkladne preverené tiež ani z hľadiska ich množstva. Vzhľadom na skutočnosť, že obvinený už z dôvodu tvrdeného predaja dotknutého tovaru maďarskej spoločnosti, nie je povinný (ani objektívne schopný) umožniť k nemu fyzický prístup, je zrejmé, že prekážky, ktoré neumožňujú zistiť skutočnú hodnotu dotknutého tovaru, už v tomto štádiu konania nie je možné odstrániť žiadnym ďalším dokazovaním. Preto ak minister spravodlivosti naznačil, že bolo povinnosťou súdu prvého stupňa upraviť skutkovú vetu určením minimálneho rozsahu neoprávnene uplatneného nároku na vrátenie dane z pridanej hodnoty, najvyšší súd mu musí oponovať, poukazujúc na to, že to bol práve súd prvého stupňa, ktorý sa doplnením dokazovania o znalecké posudky k hodnote epoxy polyesterových farieb i náhradných súčiastok a o výsluchy znalcov pokúsil odstrániť otázky, ktoré v dôkaznej situácii nechali orgány činné v trestnom konaní nezodpovedané, hoci mali zásadný význam pre rozhodnutie o predmete

trestného konania, t.j. pochybnosti ohľadom skutočnej hodnoty tovaru, a tak dospieť k relevantným skutkovým zisteniam, ktoré by mu umožnili ustáliť skutkové závery, o ktorých by neboli dôvodné pochybnosti. Ako to však vyplýva aj z vyjadrenia samotných znalcov, v danom štádiu konania to už len na základe orgánmi činnými v trestnom konaní zabezpečených dôkazov objektívne nebolo možné. Súd prvého stupňa preto postupoval správne, keď za danej dôkaznej situácie dospel k záveru, že mu neostáva iné, než za použitia zásady *in dubio pro reo* obvineného oslobodiť spod obžaloby.

Pokiaľ dovolateľ vnímal ako okolnosť svedčiacu v neprospech obvineného jeho správanie sa ako podnikateľa, ktoré považoval za laxné a nezodpovedné, musel dovolací súd v tejto súvislosti, hoci sa s takýmto hodnotením stotožnil, súčasne zdôrazniť, že akokoľvek „nerozumné“ konanie obvineného ako podnikateľského subjektu nezakladá jeho trestnoprávnu zodpovednosť. Vidieť z tohto dôvodu za jeho konaním úmysel obohatiť sa na úkor štátu, nie je možné vylúčiť, ba čo viac, možno ho aj predpokladať, avšak iba samotný predpoklad nestačí na vyvodenie trestnoprávnej zodpovednosti. Z hľadiska trestného konania sú jediné relevantné tie zistenia, ktoré sa zakladajú na vykonaných dôkazoch, z týchto jednoznačne vyplývajú a sú nimi spoľahlivo preukázané, a nie na domnienkach a iných myšlienkových konštruktoch. Takéto dôkazy však v danom konaní neboli zo strany orgánov činných v trestnom konaní produkované. Obdobne, istú výpovednú hodnotu nemožno uprieť ani vyjadreniam predstaviteľov spoločnosti D. o nadobudnutí tovaru a prijatí či neprijatí ceny, predstavujúcej značný finančný obnos, zaň, avšak v situácii, keď daňovými kontrolami, miestnym šetrením a znaleckými posudkami nebola preukázaná neexistencia tovaru či to, že by nemal (žiadnu) hodnotu (pričom to, akú hodnotu mal, z vyššie uvedených dôvodov nebolo a ani v ďalšom konaní by už nemohlo byť ustálené), nemožno len z hodnotenia týchto ich tvrdení a podnikateľského počínania si obvineného ako neštandardných, nepravdepodobných či aj neveriteľných dospieť k spoľahlivému záveru o predstieraní daného obchodu za účelom dosiahnutia zisku na úkor štátu.

Vzhľadom na uvedené sa najvyšší súd po preskúmaní spisového materiálu a oboznámení sa s napadnutými rozhodnutiami i obsahom podaného dovolania stotožnil so závermi vyjadrenými súdom prvého stupňa a potvrdenými odvolacím súdom, majúc za to, že tieto boli založené na starostlivom, vecnom, logickom a so zásadami trestného konania súladnom vyhodnotení v konaní vykonaných dôkazov. Súd prvého stupňa jasne a zrozumiteľne uviedol, z akých dôvodov po vykonaní a zhodnotení všetkých dostupných dôkazov, individuálne i v ich súhrne, mal za to, že neboli spoľahlivo preukázané všetky okolnosti žalovaného skutku, a teda že nebola vylúčená možnosť akéhokoľvek iného záveru, než bol uvedený v obžalobe. Z hľadiska pravidiel pre hodnotenie dôkazov nemožno okresnému súdu v jeho úvahách vytknúť žiadne nedostatky či nepresnosti. Z tohto dôvodu nemožno jeho úvahy a z nich plynúce skutkové zistenia označiť za v podstatných okolnostiach svojvoľné či nesprávne, ako to predpokladá ustanovenie § 371 ods. 3 Trestného poriadku.

Na podklade týchto úvah Najvyšší súd Slovenskej republiky rozhodol tak, ako je uvedené vo výrokovej časti tohto uznesenia.

Uznesenie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky v pomere hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu opravný prostriedok nie je prípustný.